

6

Stemming motie Opneming bepalingen correctief referendum in Grondwet

Aan de orde is **de stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **Voorstel van wet van het lid Van Raak houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opneming van bepalingen inzake het correctief referendum**,

te weten:

- de motie-Ganzevoort c.s. over een novelle inzake de uitkomstdrempel (35129, letter H).

(Zie vergadering van 19 januari 2021.)

De voorzitter:

Wenst een van de leden een stemverklaring af te leggen? Desgewenst kunt u ook meteen een stemverklaring over het wetsvoorstel afleggen. Dat kan ook straks.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer Dittrich.

De heer **Dittrich** (D66):

Dank u wel, voorzitter. Ik doe het voor beide, de motie en het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel heeft in de Tweede Kamer bij amendement een hele hoge uitkomstdrempel geïntroduceerd. De motie vraagt nu om een novelleprocedure, een wetsvoorstel richting de Tweede Kamer om de uitkomstdrempel zoals die nu is geformuleerd, eruit te halen. De D66-fractie zal tegen die motie stemmen, omdat wij niet denken dat de indieners en de voorstanders van het amendement in de Tweede Kamer door het debat in de Eerste Kamer op andere gedachten zijn gebracht. Wij hebben totaal geen aanleiding om dat te denken. Daarnaast moet de Raad van State nog adviseren, omdat dit een wetsvoorstel is. Dit zou allemaal nog voor de verkiezingen van 19 maart moeten plaatsvinden. Wij denken dat dit geen begaanbare weg is.

Het wetsvoorstel zelf zullen wij wel steunen. Met pijn in het hart, moet ik erbij zeggen, omdat ook D66 de uitkomstdrempel erg hoog vindt. Maar in de afweging van wat we moeten doen, denken we toch dat het beter is om één vogel in de hand te hebben dan tien in de lucht. Als we tegen het wetsvoorstel zouden stemmen, zouden we hier met zijn allen sterven in schoonheid.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Dittrich. De heer Verkerk namens de ChristenUnie.

De heer **Verkerk** (ChristenUnie):

Voorzitter. Hartelijk dank voor het woord. De fractie van de ChristenUnie zal tegen de motie-Ganzevoort c.s. inzake de novelle stemmen. Als eerste vinden wij het staatsrechtelijk minder fraai om de indiener met een novelle terug te sturen naar de Tweede Kamer. In de tweede plaats zijn wij tegen een lagere uitkomstdrempel.

Als het over de wet gaat, hebben wij in het debat een aantal antwoorden gekregen. Daar zijn wij blij om. Een belangrijk aandachtspunt blijft voor onze fractie de verdediging van de positie en de belangen van minderheden. Ook zijn wij er niet van overtuigd dat het politieke democratische klimaat optimaal is voor een referendum. Toch zullen wij voor dit wetsvoorstel stemmen. De belangrijkste reden is dat dit referendum, dat geamendeerd is, toch als een soort noodrem kan fungeren en daarmee een belangrijke aanvulling is op de representatieve democratie.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Verkerk. De heer Schalk namens de SGP.

De heer **Schalk** (SGP):

Dank u wel, voorzitter. Eerst ten aanzien van de novelle. De novelle wil bewerkstelligen dat er een lagere uitkomstdrempel komt. De SGP zou juist liever een hogere drempel hebben en kan deze motie dus niet ondersteunen.

Wij zijn blij dat er een heldere brief is gekomen van de minister, die duidelijk heeft gemaakt dat artikel 137 van de Grondwet over het splitsingsrecht hier niet van toepassing kan zijn op het ontrafelen van de uitkomstdrempel vanuit de wet. Dat komt goed uit. Ook als het wetsvoorstel wordt aangenomen, zal de fractie van de SGP dat wetsvoorstel overigens niet steunen. Dat is duidelijk geworden uit het debat.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Schalk. Dan de heer Van der Linden namens de fractie-Van Pareren.

De heer **Van der Linden** (Fractie-Van Pareren):

Voorzitter. Als hartstochtelijk pleitbezorger van het bindend referendum viel de afweging tussen de novelle en het wetsvoorstel zwaar. Een unieke kans om het bindend referendum grondwettelijk te verankeren, maar met een onaantrekkelijk hogere uitkomstdrempel, versus de wet terugsturen naar de Tweede Kamer met de oproep om die uitkomstdrempel, die ze zelf heeft aangenomen, weer ongedaan te maken. Het gevolg is waarschijnlijk een flinke vertraging en alsnog een onzekere uitkomst.

Wij vinden het een unieke kans om het bindend referendum na meer dan twintig jaar politieke discussie met die beperkingen nu eindelijk grondwettelijk te verankeren. Wij zullen alles afwegende dan ook voor deze grondwetswijziging stemmen en tegen de motie, met als gevolg dat ook initië-

rende en raadgevende referenda de komende jaren politieke realiteit worden.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van der Linden. Dan de heer Van Hattem namens de PVV. Ik wijs u erop dat degenen die alleen over het wetsvoorstel een stemverklaring willen afleggen dat ook na stemming over de motie kunnen doen.

De heer Van Hattem (PVV):

Dank, voorzitter. De PVV-fractie is voor een laagdrempelig correctief bindend referendum. De motie die er nu ligt, lijkt echter meer het resultaat te zijn van een politiek spel dan een echte verbetering van het voorstel. Dit zorgt ervoor dat de wet onnodig lang wordt vertraagd en opgehouden en uiteindelijk helemaal van tafel verdwijnt. Daarom zullen wij voor het wetsvoorstel stemmen om te zorgen dat het correctief bindend referendum in ieder geval een voet tussen de deur houdt, weliswaar met een hoge uitkomstdrempel. Die is onnodig hoog, maar de komende jaren kan er genoeg aan worden gedaan om die aan te passen. Dan is het correctief bindend referendum in ieder geval in de Grondwet geregeld. Daar gaan we op dit moment voor. We zullen tegen de motie stemmen en voor het wetsvoorstel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van Hattem. Wenst een van de overige leden op dit moment een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

Dan stemmen wij nu eerst over de motie van het lid Ganzevoort c.s., motie 35129, letter H, over een novelle inzake de uitkomstdrempel.

In stemming komt de motie-Ganzevoort c.s. (35129, letter H).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van Fractie-Otten, GroenLinks, 50PLUS, de PvdA, de PvdD en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fracties van de SGP, het CDA, de VVD, de SP, de OSF, D66, de PVV, de ChristenUnie en Fractie-Van Pareren ertegen, zodat zij is verworpen.